

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones
Lectissimorum Casuum**

Diana, Antonino

Antverpiæ, 1645

Inquisitores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41753

ali. D.Thom. & alij 8. *ibid. ref. 38.*

14 Indulgentiæ certò, & infallibiliter profunt defunctis. Suar. & alij 9. nec est necesse vt animæ peculiariter mereantur in vitâ vt illæ sibi prodesse possent. Granad & alij 3. Imò profunt etiam catechumenis non mortuis tantum, sed & viuis. Granad & alij 5. *Ibid. ref. 8. & 9.*

15 Indulgentia sublato impedimento peccati reuiuiscit, & effectum suū sortitur, sicut Baptismus. Granad. & alij 3. plerique tamen contrarium sentiunt. Suarez & alij 11. *Ibid. ref. 4. & p. 4. tr. 4. ref. 94.*

Inquisitores.

Eorum potestas.

1 Iurisdicatio Inquisitorum in se, & à principio est delegata, & habet omnes excellentias delegatæ, sed caret eius imperfectionibus. Barbof. & alij 3. Vnde causas hæresis potest alteri delegare. Imò & an horum delegatus non possit subdelegare, dubium est. Pegna & alij. *p. 4. tr. 8. ref. 1. & 18.*

2 Non est cumulatiua, sed priuatiua; neque enim tunc possunt Episcopi de

hæresi cognoscere. (Molina & alij 6.)
Nec edicta fidei proponere, saltem in
regnis Hispan. Molina. *ibid.* ref. 2. & 126.

3 Extendit se non solum ad ea, quæ
ipsis competunt ex iure communi, sed
etiam quæ ex consuetudine. Molina &
alij 9. Estque tota Ecclesiastica, etsi et-
iam sunt iudices in causis ciuilibus
suorum familiarium. Narbona & alij.
ibid. ref. 55. & p. 1. tr. 2. ref. 136.

4. Habent familiam armatam, & hanc
armorum licentiam suis ministris et-
iam aduocatis, & consultoribus pos-
sunt concedere. Pegna & alij 5. Nec
possunt ab Inquisitore generali aut de-
poni, aut de loco in locum transferri,
sine iustâ causâ. Imò si causa mutandi
est ex aliorum parte iniusta; vt quia, v. g.
contra eos sunt odia, vel dissensiones
personarum principum, debent de me-
liori inquisitione prouideri. Zanard. &
alij. p. 4. tr. 8. ref. 31. & 34. Quòd si sint
Regulares, non solum puniri nequeunt
à suis Superioribus delinquentes in pro-
prio officio, sed neque in aliis, saltem
eâ pœnâ quæ aliquo modo impedire
posset propriij officij exercitium. Fari-
nac & Castro. *ibid.* ref. 53.

5 Si Episcopus & Inquisitores incom-
patibi-

patibilia præcipiant. v.g. vt reus eâdem horâ apud ipsos compareat, debet parere Inquisitori potius, quàm Episcopo. Azor. & alij 4. *ibid. ref. 47.*

6 Si Inquisitor recusatur iudex, vt suspectus, recurrendum est ad summum Inquisitorem. Pegna *ibid. ref. 5.*

7 Ad declarationem propositionum vocari solent Qualificatores, etsi id fortè necessarium non est, quando Inquisitores sunt Theologi. Freytas. *ibid. ref. 84.* Consultorum tamen suffragia non sunt decisiva, sed consultiva tantum. Barbosa & alij 11. *ibid. tr. 7 ref. 38.*

8 Non possunt ipsi legere libros hæreticos, sed solus Inquisitor generalis. (Suarez & alij.) Vnde nec alijs id concedere (Sanchez.) Nec dispensare in irregularitate contracta ex hæresi. Suarez & alij 3. *ibi. tr. 8. ref. 46. 99. & 85.*

9 Possunt cogere per censuras, vt tam Clerus, quàm populus confluant in templum ad audiendum edictum fidei. (Narbona & alij 2.) Sicut & iudicè laicum ad executionem sententiæ à se latae, & si negligat, contra illum procedere, tamquam fauorem hæreticorû. Pegna & alij 9. *ibid. ref. 89. 26 & 65.* Hinc tamen nullam incurrunt irregularita-

tem. p. 1. tract. 2. ref. 135. Imò quomodo-
cumque concurrant ad reorum con-
demnationem non fiunt irregulares ex
decreto Pauli IV. & Pij V. Auila & alij
9. p. 4. tr. 8. ref. 51.

10 Quælibet statuta Dominorum
temporalium impediencia iurisdictionem Inqu-
sitorum, sunt ipso iure nulla,
possuntque hi cogere illos sub penâ
excommunicationis ad ea reuocanda.
Barbosa & alij 5. *ibid.* ref. 104.

11 Etsi possint Rei appellare à senten-
tiâ interlocutoriâ non tamen à defini-
tiuâ. vel ipsi, vel eorum hæredes. Fari-
nac. & alij 5. Imò ne quidem superiorem
adire possunt per viam querelæ, & sup-
plicationis. Carrera & Simanca. *ibid.*
ref. 20. & 32.

12 Inquisitores non excusantur à resi-
dentiâ parochiali. (Sanctarell. & Gon-
zales.) In suis tamen præbendis, & di-
gnitatibus habentur pro præsentibus,
etiam quoad distributiones quotidiana-
has. Garcias & alij 5. *ibid.* ref. 71.

13 Debent esse magis iurisperiti, quàm
Theologi. (Simanca & Scaccia.) Non
tamen habere ætatem 40. annorum
saltem, prout iam in praxi eliguntur.
Sanctarell. & alij 3. *ibid.* ref. 52. & 54.

14 In Inquisitione Hispan. Inquisitores, vel eorum ministri, non solum munera, sed & esculenta, aut poculenta prohibentur accipere. Scaccia. Quod si prætectu officij sui pecuniam extorqueant, incurrunt excomm. *Clementin. 2. de hæret. Suarez. ibid. ref. 8. & 28.*

15 Iurisdicção Inquisitorum non expirat morte concedentis. v. g. Papæ, vel supremi Inquisitoris, etsi fuerit concessa cum clausulâ, *ad beneplacitum*: Imò nec Vicarij, seu Commissarij, aut alterius delegati, expirat per mortem Inquisitoris. Sanchez & alij, *ibid. ref. 19.*

In quos habeant iurisdictionem.

16 **E**pis copum etiam titularem tantum, vel electum, & non confirmatum, quamvis Inquisitores nō possint capere (nisi fortè quando esset suspectus de fugâ, vel aliquid moliretur in detrimentum fidei) possunt tamen dicta testium contra illum accipere, ut sic negotium instructum ad Pontificem mittant. Suarez & alij. *ibid. ref. 21.* Generales Ordinum non habent idem hoc priuilegium cum Episcopis. Non debent tamen contra illos procedere Inquisitores, sed admonere supremum
Sena-

Senatum Inquisitionis. Zanard. & alij
2. *ibid.* ref. 23.

17 Non possunt procedere contra
Nuntios, aut Officiales Sedis Apostoli-
cæ. Suarez & alij 8. Neque Inquisitor
contra alium Inquisitorem; quia paria
parem non habet iurisdictionem. Suar.
& alij 3. *ibid.* ref. 24. & 25.

18 Non baptizatus sicut non subest
Ecclesiæ, ita nec Inquisitoribus: quod si
dubitetur, præsumitur baptizatus, si
natus est, & educatus inter Christia-
nos; non si inter infideles. Quod si ab
his captus esset ante annos discretio-
nis, non posset puniri ut hæreticus;
quia non fuit sufficienter instructus in
fide. Cantera. Suar. & alij 2. *ibid.* ref. 78.
& 113.

De quibus cognoscant.

19 **P**ossunt cognoscere non solùm de
causa hæresis, sed etiam de omni-
bus connexis, & incidentibus. (Pegna
& alij 3.) Sicut animaduertunt non so-
lùm in propositiones hæreticas, sed et-
iam in alias inferioris notæ, ut hæresim
sapientes, &c. Lorca. Verba tamen du-
bia, in sensu catholico sunt accipienda,
nisi obstet qualitas personæ suspectæ.
Rojas & alij 5. *ibid.* ref. 70. 94. & 83.

20 Pos.

20 Possunt punire disputantes de fide in casibus à iure prohibitis. Farinac. & alij 2. Itemque assistentes conuenticulis hæreticorum: si enim id fiat in partibus Catholicorum, etiam semel tantum, fieret vehementer de hæresi suspectus, nisi ignorantia, vel qualitas personæ in contrarium concurreret. Quòd si id fiat in partibus hæreticorum, etiam per duas vices, non parit nisi leuè suspicionem. Sousa & alij 5. *ibid.* ref. 56. & 93. Laicus tamen quando est doctus potest disputare cum hæretico. Hurtadus & alij 5. *p. 5. tr. 13. ref. 22.*

21 Qui in sortilegiis usus est aliquo Sacramèto, vt oleo sacro, chrismate, &c. puniendus est ab Inquisitoribus. Idemque est si misceantur Sacramentalia, aut etiam verba sacra, vt Euangelium, Oratio Dominica, &c. vel Agnus Dei, vel similes res sacræ, vt vestes Sacerdotales, & à fortiori, si reliquiæ Sanctorum: hæc enim omnia hæresim sapiunt. Del Rio & alij 4. imò ex Bullâ Sixti V. cognoscunt de sortilegiis, etiam non sapientibus hæresim, non tamen priuatiuè quoad Episcopos. (Leone.) Item puniuntur ab ipsis qui ope dæmonis præterita vel præsentia indicant, v. g. furta: quia

quia omne cum dæmone commercium hæresim sapit. Simanca & Spina. p. 4. tr. 8. ref. 13. 14. 107. 119. & 15.

22 Puniuntur ab Inquisitoribus tamquam suspecti de hæresi, qui deturpant vel lacerant schedulas affixas, quibus aliqui declarantur excommunicati. (Homobon.) Qui in communione sumunt plures, aut maiores hostias. (La Cruz & Heredia.) Qui non communicant, & confitentur in Paschate, vel qui carnes diebus veneris comedunt. Sanctarell. & alij 4. *ibi. ref. 103. 38. & 96.*

23 Non possunt punire confessarios violantes sigillum confessionis, nisi simul adesset error in intellectu. (Molfes.) Sed puniunt eos, qui ipso met factis, aut verbis lædunt: læditur enim S. Officium. Bobadilla & alij 3. *ibid. ref. 95. & 91.*

24 Spectat ad Inquisitores examinare reuelationes muliercularum. (Simanca & alij 2.) & inuigilare, vt ne non beatorum imaginis cum signis Sanctitatis publicè exponantur, iuxta constitutionem Urbani VIII. Item procedere contra Ægyptianas quæ bonam, vel malam fortunam diuinant. Villadiego. *ibid. ref. 125. 127. & 128.*

25 Qui

25 Quicumque consilium etiam iuratum, dederit reo ab Inquisitoribus incarcerato, ipsis inscius, est ab iisdem puniendus. Freitas & alij 2. *ibid. res. 67.*

26 Inquisitores non sunt iudices competentes circa reconciliatos vulgò *San Benitados*, nisi inter se rixentur, dum sunt in carceribus, vel propter habitum poenitentiae vnus alteri conuitia dixerit. Pegna & alij 3. *ibid. res. 69.*

Modus procedendi.

27 Possunt non solum verbaliter, sed & realiter citare, & capere reum in alieno territorio, & mandare, vt ad se transmittantur libri, & alia necessaria ad causam sine licentia dominorum loci, etiam Ecclesiasticorum. Scaccia & Simanca. Vt tamen possit capi, debent esse indicia sufficientia ad torturam. Rojas & alij *ibid. res. 7. & 11.*

28 Possunt ex leui suspitione formare inquisitionem, & interrogare reum, et si non praecedat diffamatio, quando est homo vilis; secus si honestus, nobilis, & religiosus. Dicitur autem leuis suspicio comparatiue ad vehementem, debet enim in se esse notabilis, iudicis arbitrio. Freitas & alij *ibid. res. 4. & 39.* Quod si denuntiatio facta esset per chartam
 sine

sine nomine, in quâ etiam testes nominarentur, non potest reus ex vi huius examinari: quia est suspecta. Sed præcipua ratio est praxis, cum etiam inimicus capitalis possit accusare. *ibid. ref. 41.*

29 Post sententiam absolutoriam in crimine hæresis, si noua superueniant indicia, coniunguntur cum prioribus, & potest reus de nouo examinari, & puniri. (Pegna & alij 4.) Quòd si imposita fuit pœna arbitraria, quæ nondum est impleta, si post superueniat plena probatio, puniri debet pœnâ ordinariâ: si autem impleta est, debet detrahi de secundâ, nisi hæc esset capitalis, quæ minui non potest, cum sit indiuisibilis. Castro P. *ibid. tr. 7. ref. 35.*

30 In causis fidei possunt procedere simpliciter, & de plano sine strepitu, & figurâ iudicij, seruatis tamen iis, quæ per se necessaria sunt ad equitatem sententiæ Pegna & alij 6. *ibid. tr. 8. ref. 48.* Hinc non tenentur, dum interrogant reum, manifestare ei indicia, & semipleenam probationem, ex qua ius habeant interrogandi, quamuis ad hoc teneantur in aliis criminibus exceptis, vt læsæ maiestatis, &c. Peguera. *ibid. ref. 130.*

31 Non possunt Inquisit. promittere

reo impunitatem si verum fateatur;
nam esset nihilominus puniendus, præ-
sertim si esset relapsus. Cantera & alij.
ibid. ref. 22.

32 Securius est, ut reis de hæresi non
concedatur Confessarius ante iudicia-
lem confessionem, et si id petant. Item
quamuis concedatur ipsis Aduocatus,
non tamen Procurator Regna & alij 3.
ibid. ref. 6. & 9.

Torturæ

33 **I**nquisitores debent esse prouisi ad
torturam: quia crimen hæresis
suapte naturâ occultum est, & difficilis
probationis. Rojas & alij 3. *ibid. tract. 6.
ref. 1.* Et cum vehementia sunt indicia,
si reus potest, debet torqueri, ut vel ab-
soluatur, vel pœnâ ordinariâ puniatur.
Sanchez & alij 3. *ibid. ref. 18.*

34 Potest reus appellare à sententiâ
torturæ, & appellatio debet admitti,
nisi esset friuola, & calumniosa, qualis
est, quando in processu litis allata sunt
legitima indicia ad torturam, nec pur-
gata sunt in termino concessio ad de-
fendendum. Farina c. & alij 9. *ib. ref. 20.*

35 Antè quàm torqueri quis possit,
debet ei exhiberi copia indiciorum
& depositionum, sine nominibus re-
o mem

men testium, aut iis circumstantiis, ex quibus ipsi possent innotescere. Barbo-
la & alij 11. *ibid. ref. 28.* Quòd si reus sit
minor 25. annis, debet ei dari curator,
sed non ex Officialibus S. Officij: &
confessio rei sine curatore, etiam spon-
tanea, & iurata, nullius est momenti.
Rojas & alij 5. Non est tamen necesse
hunc interesse torturæ. *ibid. ref. 31.*

36. Confessus proprium delictum, non
potest torqueri pro complicibus, nisi
sit semiplena probatio, quòd socios ha-
beat. Imò hæc tortura leuior esse debet,
quàm in proprio delicto. Lessius & a-
lij. Quando autem sic torquendus est,
debet ad id condemnari cum clausu-
lâ: *circa præiudicium probatorum*: quæ
hoc operatur, vt quamuis proprium
delictum itesum neget, nullum inde sit
præiudicium ad condemnationem.
Delrio & alij 11. *ibid. ref. 27. & 32.*

37. Si reus ad interrogata pertinaciter
renuat respondere, potest per torturam
ad hoc cogi. Bald. & alij 10. *ibid. ref. 34.*
Quando autem plures sunt complicés
delicti, prior torquendus est à quo fa-
ciliùs veritas elici poterit, id est, qui ti-
midior, debilior, deterior fuerit. Za-
nard. & alij 9. *ibid. ref. 26.*

38 In tribunali Inquisitionis omnes personæ priuilegiatę possunt torqueri, exceptis minoribus annis 14. senibus, & prægnantibus vsque ad 40. diem à partu pueri tamen, & senes terreri possunt, non prægnantes. (Sanch. & alij 6.) Nobiles etiam ceteris paribus mitius torquendi, quàm alij. (Delrio.) & Clerici quàm laici. (Zanard.) Imò probabile est, Clericum etsi plurima sint indicia, quamdiu non est diffamatus de crimine, non posse torqueri. (Cantera & alij 11.) Sed contrarium est probabilius, maximè in crimine hæresis. Zanard. & alij 5. *ibid.* ref. 29. & 36.

39 Quanta debeant esse indicia ad torturam, Inquisitorum prudentiæ relinquitur. Quòd si quis torqueretur sine sufficientibus, eius confessio esset nulla, nec posset ex eâ condemnari. Binsfeld. & alij. Porrò indicia hæc probari possunt per vnum testem omni exceptione maiorem, qui deponit de ipsomet delicto, putà, quia audiuit Caium blasphemantem: si verò tantum deponeret de aliquo actu remoto, vel proximo ipsi maleficio, necessarij essent duo testes. (Clarus & alij) sed sufficiunt aliàs inidonei, ut familiares, infames, &c.

modò sint contestes (Rojas & alij 5.)
Imò nec vnus testis omni exceptione
maior sufficit , quando reus est bonæ
famæ. (Sanch. & alij 7.) Quòd si sit
malæ famæ, sufficit vnus testis de visu,
etsi non sit omni exceptione maior. Fa-
rinac. & alij 3. *ibid.* ref. 2. 3. & 6.

40 Ex vnico indicio remoto , etiam
per duos testes probato , non potest
reus torqueri, sed debent minimùm es-
se duo , nisi illud vnicum esset proxi-
mum , & delictum maximè inferens.
(Pegna & alij) Quando tamen essent
plura indicia quæ testibus singulis pro-
barentur , sufficerent ad torturam.
Freytas & alij 6. *ibid.* ref. 4 & 5.

41 Vnus socius criminis non facit se-
miplenam probationem, aut sufficien-
tem ad torturam, nisi alia concurrant,
vt sunt 1. stricta amicitia cum tali so-
cio 2. secreta inter illos collocutio. 3. fa-
ma. 4. fuga accusati. 5. alij testes de au-
ditu. (Soufa.) In crimine verò magiæ,
etsi duæ sagæ , etiam de visu testaren-
tur interfuisse conuentibus, &c. perso-
nam aliquam bonæ famæ , non potest
ex eo procedi ad torturam. Tanner. &
alij *ibid.* ref. 7. & 30. Sed notandum, vt
illa adminicula sufficiant, non debent
esse

esse plures defectus in socio criminis: nam vt plura adminicula faciunt probationem, sic plures defectus eam destrunt. (Farinac. & alij 9.) Vnde etiam tot adminicula, & præsumptiones possunt concurrere cum testimonio vnius socij criminis, vt sufficiat ad torturam rei, etiam aliàs bonæ famę. (Farinac.) Non est tamen necesse, vt socij criminis dictum suum in torturâ sustineant. Freitas & alij 2. *ibid.* ref. 8. 9. & 10.

42 Vt quis possit torqueri, non sufficit sola fama, nisi adminiculis iuuetur, quòd reus vilis sit, & infamatus, quòd orta sit nō à maleuolis, sed fide dignis, quòd ipsa per testes idoneos probetur. (Sanchez & alij 9.) Neque satis est si reus accusatus fugiat; sed si ante accusationem fugeret post commissum delictum, præberet indicium sufficiens ad torturam, tamquam semiplenæ probationis. (Simanca & alij 3.) Neque si deprehendatur in reo mendacium, aut variatio quoad circumstantias delicti, nisi alia accedant indicia, coniecturæ, & præsumptiones. Lessius & alij 8. Sufficit tamen confessio rei extrajudicialis, si 1. est verosimilis. 2. si facta est se-

riò, & non iocosè, neque ex calore iracundia. 3. si est specialis, quo loco, & tempore factum sit. 4. si probetur duobus testibus saltem singularibus. Menoch & alij 18. *ibid. ref. 13. 14. 15 & 12.*

43 Reus tēpore torturæ non est particulatim de re aliquâ interrogandus; hoc enim esset ad falsitatem inducere, cum sapè quilibet tunc dicant vi tormentorum. Rojas & alij 3. *ibid. ref. 19.*

44 Reus semel tortus, & non confessus, non potest iterum torqueri, nisi noua superueniant indicia planè distincta à prioribus, & quæ per se sufficerent ad torturam. Pegna & alij. *ibid. ref. 16.*

45 Reus in torturâ crimen confessus, debet eandem confessionem extra locum torturæ, & post 24. horas ratificare. Gomez & alij. Quòd si tunc confessionem reuocet, potest iterum torqueri. (Lessius & alij 15.) Sed si idem faciat secundâ vice, non potest amplius torqueri: nisi fortè vtraque vice leuissimè fuisset tortus, & in posteriori confessione alia noua signa prioribus addidisset. Pegna & alij. *ibid. ref. 22. 23. & 24.*

46 Inquisitor, qui secutus opinionem probabilem relictâ probabiliori, iussit

torqueri reum, non potest propter hoc à suo Visitatore puniri. Delrio & Sancius. *ibid. ref. 38.*

Sententia.

47 **N**eminem vnquam Inquisitores tradere possunt brachio sæculari inconsulto supremo senatu Inquisit, quia illud inter causas grauissimas cõputatur. Molina. nec possunt in Hispaniâ aliquem Religiosum, aut nobilem, aut aliâ ratione insignem comprehendere, nisi ex præscripto eiusdem Senatus, missis ad eum indiciis, & probationibus. *Castro P. ibid. tr. 8. ref 121.*

48 Vbi plures sunt Inquisitores non potest vnus sine altero procedere ad capturâ, neque ad purgationem indicendam, neque ad publicationem testium, neque ad copiam actorum reddendam. Intellige, si alter etiam est præsens. Imò independenter à particulari praxi Hispan. quilibet Inquisitor per se potest procedere independenter ab altero. *ibid. ref. 90. & 66.*

49 Inquisitores sine Episcopo non possunt, aut sententiam torturæ ferre, aut actu reum torquere, aliàs omnia erunt inualida. (Farinac. & alij 2.) Aut cogere ad abiurationem. (Molina & alij.)

alij.) Si tamen facerent, actus teneret, & reus teneretur sub pœnâ relapsi. (Farinac.) Aut etiam ferre sententiam absolutoriam rei. (Azor. & alij 3.) Quòd si dissensio sit suffragiorum inter Episcopum, & Inquisitores, remittitur causa in Inquisitione Rom. ad Pontificem; in Hispanicâ, ad supremum Inquisitorem. Molina & alij. Idemque in his omnibus dicendum de Vicario Episcopi, Sede vacante. Simanca, & alij. 3. *ibid.* *res.* 49. 50. 33. & *tract.* 6. *res.* 17. & *tr.* 7. *res.* 37. Non possunt tamen permittere laicis, ut vnus ipsorum assistat in causis fidei (sicut fit Venetiis) nisi ex speciali priuilegio Papæ. Zanard. *ib. tr.* 8. *res.* 105. 50. Debent sententias ferre de die & non de nocte, nisi multitudo negotiorum ad hoc cogat, & in publico, & in scripto, aliter non valent; non tamen necessariò sedētes pro tribunali. Pegna. Actum verò publicum traditionis Curiaë sæculari, & executionis, debent exercere in die festo, ob maiorem concursum populi. *ibid. res.* 106. & 98.

51 Ex præsumptionibus & indiciis plenè probatis, potest hæreticus condemnari ad pœnam extraordinariam, stragem, fustigationis, exilij, carceris, &c.

&c. non tamē ad pœnam ordinariam, sed ad hanc probationes debent esse luce meridianā clariore. Menoch. & alij 2. *ibid. ref. 36.* Sed infra docet ex præsumptionibus, & indiciis indubitatis, posse infligi pœnam ordinariam, vt si quis è genere iudæorum faciat aliquam cæremoniam iudaicam. Ex Cantera. *ibid. ref. 116.* Item ad pœnam ordinariam duę semiplenæ probationes nō possunt inter se vniri, nisi concurrant alia indicia. Cantera *ibid. tr. 7. ref. 30.*

52 Abiuratio de leui, potest etiam fieri publicè; & de vehementi, priuatim, quando ita Inquisitoribus ex iustâ causâ videretur. Etas autem necessaria ad abiurandum in masculis est annus 14. in feminis 12. *ibid. ref. 33.* Abiurantes de leui, possunt compelli abiurare omnem hæresim generatim. Zecchius & alij 2. Porrò qui abiurarunt de vehementi, si in secundo lapsu plenè conuincantur hæretici, puniendi sunt tamquam relapsi, non verò si priùs tantùm abiurarent de leui; vel si secundâ vice non conuincantur hæretici, sed tantùm fautores eorum. Similiter qui abiurarunt de vehementi, non possunt admitti ad audiendas confessiones; possunt qui

tantum abiurarunt de leui: neutri tamen sunt irregulares. Sed Regulares in utroque casu fiunt inhabiles ad officia & dignitates, ex decreto Urbani VIII. *ibid.* tr. 8. ref. 64. 30. & 68.

Confiscatio bonorum.

- 53 **S**equestratio bonorum & descriptio in ordine ad confiscationem non est facienda, nisi in capturâ pro hæresi formali, non autem pro aliis delictis sapientibus hæresim. Rojas & alij 5. Bona autem illa, etsi sint Ecclesiasticorum, in Hispanicâ Inquis. applicantur fisco regio; quia Rex aliunde Inquisitoribus prospicit. Sanchez & alij 11. Quare non possunt illa bona hæreticis pœnitentibus relinquere: quia fiscus ad ea habet ius. Simanca & alij 3. Non tamen tenentur restituere fisco, etsi non damnent reum quando debent: quia ius fisci ad illa bona tantum est remotum, & suppositâ sententiâ. De Moura. *ibid.* ref. 86. 43. 44. & 108.
- 54 Filiis hæreticorum ne sustentatio quidem de iure debetur: in Hispaniâ tamen solent filix minores apud matronas honestas collocari, filij arti mechanicæ applicari; qui verò per valetudinem, vel ætatem, laborare nequeunt.

queunt, ex misericordia tenuia alimenta accipiant. Sanchez & Pegna. *ibid.* ref. 45.

55 Fiscus debet satisfacere debitis rei quæ contracta sunt ante delictum : si hoc est dubium, incumbit fisco probare fuisse post contracta. Zecchius. Neque potest confiscare maioratus institutos, non solum ex bonis propriis, sed etiam à Rege donatis: neque bona fidei commisso subiecta, vel alienari prohibita, nisi id factum esset in solum fauorem delinquētis. (Vasq. & Sanchez.) Neque bona castrensia, aut quasi castrensia filij, sed hæc cedunt patri. Sanchez & Sanctarel. quod à fortiori dicendum de bonis profectitiis. Couarru. *ibid.* ref. 59. 60. & 61.

56 Quando Inquisitores reuocant bona ab hæreticis post delictum alienata, non tenentur emptoribus pretium restituere. (Vasq. & alij.) Nisi illud vel extet inter bona Rei, vel in eius utilitatē sit conuersum: quia à tempore delicti, non poterat illa vendere ; quia erant fisco obligata *ibid.* ref. 92.

57 Qui contumaces fuerunt, id est, qui ter citati non comparuerunt, si post annum compareant, audiuntur quoad

ad suam personam, non quoad bona
confiscata. Sanchez & alij. *ibid. ref. 42.*

Pœna delictorum.

58 **A** Postata qui apud infideles abne-
garunt fidem, si spontè petant
reconciliationem, & dicant se fidem in-
teriùs seruasse, debent abiurare vt ve-
hementer suspecti: si verò etiam inte-
riùs abnegarunt, debent abiurare vt
formales apostatæ, & grauiùs puniri.
Quòd si non compareant sponte; tunc
si negant internam abnegationem, tor-
quentur super intentione, & persistentes
in negatione, abiurant de vehemen-
ti; sin autem fatentur, de iure ad perpe-
tuum carcerem sunt damnandi, sed fe-
rè arbitrariis pœnis puniuntur pecu-
niæ, triremium, &c. *ibid. tr. 7. ref. 3.*

59 Astrologi iudicarij prædicentes fu-
tura contingentia, etsi asserant se non
certò id affirmare, possunt pœnis cano-
nicis puniri, vel etiam aliis arbitrarijs.
ibid. ref. 17.

60 Qui fingit se infidelem, & iterùm
petit baptisari, vt eo modo obtineat
elemosynas, debet abiurare: quia ipsum
factum adfert suspicionem hæresis
propter abusum Sacramenti. *p. 6. tr. 8.*
ref. 9.

61 Binas simul nuptias contrahentes secundum stylum inquisitionis Rom. vt vehementer suspecti, torquentur super intentione, & negantes, post abiurationem, damnantur ad triremes per quinquennium, vel septennium, iuxta Hispan. verò, vt leuiter suspecti, non torquentur, sed pœnitentiis salutaribus, vel etiam triremibus puniuntur. Antequam tamen in hoc crimine procedatur ad capturam, debet præcedere plena probatio. *p. 4. tr. 7. res. 4.*

62 Blasphemi hæreticaliter in Inquis. Hispan. ferè tantùm abiurant de leui: pœnæ verò sunt pro qualitate delicti: blasphemix autẽ hæreticales sunt, quæ continent falsitatem contra fidem formaliter, vel virtualiter, vt cùm quis Deum nominat iniustum, etsi non affirmet esse talem. *ibid. res. 8.*

63 Clerici in sacris, vel Religiosi matrimonium contrahentes, abiuraant de leui, & ad triremes ad minùs per quinquennium damnantur, nisi alia indicia sint vehementis suspicionis, vt si talis esset de prouinciâ infectâ hæresi Lutheranâ. Similiter & contrahentes cum hæreticâ, fiunt suspecti. *ibid. res. 3.*

64 Confessarij sollicitantes iuxta Rom. sunt

sunt vehementer suspecti; iuxta Hispan. leniter, & consequenter illi torquent, hi non. Pœnæ verò ordinariæ ex constitut. Gregorij XV. sunt suspensio ab executione Ordinis, privatio beneficiorum, & officiorum, ac perpetua inhabilitas ad illa, & si sint Religiosi, privatio vocis activæ & passivæ. Interdum etiam adduntur aliq̄ pœnæ pro qualitate delicti, vt damnatio ad triremes, vel carcerem perpetuum *ibid. ref. 7.*

65 Si non Sacerdos confessiones audiat, & absoluat; si est laicus, & vilis persona, fustibus cæditur, & ad triremes mittitur; si sit persona honesta & religiosa, ad triremes: si talis est, vt ad eas mitti nō debeat, in exilium; & si est in aliquo Ordine, ab eo suspenditur toto exilij tempore. Imò secundum Bullas, tradi deberent Curix sæculari, sed id non servat Inquisit. Hispan. Idemq̄; est de non Sacerdotibus celebrantibus Missam, etsi non proferant verba consecrationis, aut etiam illam non perficiant, modò vestibus Sacerdotalibus induti illam incipiant. *ibid. ref. 11. & 12.*

66 Conculcantes, vel percutientes crucem, aut imagines sacras, fiunt de hæresi suspecti, etsi id fiat ex iracundiâ,

&

& puniuntur pœnis arbitrariis. *ib. ref. 9.*

67 In excomm. per annum absordescentes, etsi vt suspecti puniri possunt, non solent. nisi in excomm. ex causâ fidei *ibid. ref. 18.*

68 Hæreticis & dogmatizantibus rarò reconciliatio est concedenda, etsi pœnitentiam ostendant, præsertim si tunc id faciant, quando iam iam sunt Curie sæculari tradendi. *ibid. ref. 23.*

69 Hæretici absentes conuicti, si citati non compareant, infra 30. dies traduntur Curie sæculari, & eorum statua comburitur. Si verò non sint conuicti, & eodem modo citati, additâ etiam excomm. non compareant infra annum, declarantur hæretici, & bona confiscantur à die quo testes deposuerunt eos in hæresim incidisse. *ibid. ref. 27.*

70 Hæretici defuncti, si talis plenè probatus est, vel si in carcere se interemit, vel etiam si per annū contumax fuit in excomm. ex causâ fidei (ex quibus sufficienter quis probatur hæreticus) damnatur memoria, statua comburitur, ossa exhumantur, si distinguere possint, bona confiscantur. Et quamvis contra confiscationem præ-

scri-

scribatur spatio 40. annorum, contra
 memoriæ tamen damnationem, &
 statuæ combustionem, nullo tempore.
ibid. ref. 28.

71 Hæretici pœnitentes post publica-
 tos contra eos testes, (si enim ante ac-
 cusationem pœniteant, mitiùs sunt pu-
 niendi) ad perpetuos carceres damnan-
 tur: possunt tamen Inquisitores ante
 latam sententiam id mutare in aliam
 pœnam arbitrariam. Nam post senten-
 tiam semel latam, solus supremus In-
 quisitor illam potest mutare, saltem in.
 Inquisit. Hispan. Quòd si tamen solum
 pœniterent in publico theatro, proxi-
 mè ad supplicium, vix videtur haben-
 da fides. *ibid. ref. 24.*

72 Hæretici impœnitentes puniuntur
 morte, vel etiam impœnitentes fictio-
 ne iuris, id est, qui negant se vñquam
 hæreticos fuisse, etsi crimen contra eos
 plenè probatum sit: Oblivio enim hic
 non præsumitur, sicut in nullis factis
 arduis, & atrocibus. Idem dicendum
 est de confitente diminuto, id est, qui
 vel non omnes suos errores vult fate-
 ri, vel negat de complicibus, quos tamè
 scire conuincitur: sed in his faciliùs ad-
 mittitur oblivio. *ibid. ref. 25.* Qui autem

con-

confessus hæresim, ante impletam
pœnitentiam reuocat illam confessio-
nem, non probans causam talis reuo-
cationis, impœnitens, & negatiuus cen-
setur, & nisi respiscat, tradendus est
Curiã seculari. Excipe, si reuocaret in
continenti, id est, in præsentia iudicis,
non autem intra triduum. *ibi. res. 22.*

73 Qui confitetur verba vel facta hæ-
retica, sed negat intentionem, de hac
est torquendus: si autem non solum
ipse fatetur, sed & de his conuincitur,
tamquam hæreticus negatiuus traden-
dus est Curiã seculari. *ibid. res. 34.*

74 Hæretici relapsi non possunt excu-
sari quin tradantur Curiã seculari nisi
sponte redirent ad pœnitentiam. Sed
nō dicitur sponte redire, qui redit quia
timet, vel facile præuidere potest se ac-
cusandum. Non potest tamen damnari
vt relapsus, qui secunda vice tantum
est vehementer suspectus. *ibid. res. 26.*

75 Fautores, defensores, receptatores,
&c. hæreticorum fiunt omnes suspe-
cti, sed non æqualiter; hinc prudentiã
Inquisit. permittitur cogere eos abiur-
rare, vel de leui, vel de vehemēti: pu-
niuntur arbitrarie, pecuniā, exilio, fu-
stigatione, irremediis, imo & confisca-

tionem bonorum, quæ omnia intelligenda, etsi favor fuerit inefficax, ut quia nihilominus ab Inquisit. reus est captus. Non denuntiantes autem hæreticos, non fiunt inde suspecti, nisi ex officio ad hoc teneantur. *ibid. res. 21.*

76 Retinentes vel legentes libros hæreticos fiunt suspecti vehementer, vel leuiter pro qualitate facti, & personarum ordinariè tamen tantum abiurant de leui, & pœnæ etiam leuiore iis imponuntur. *ibid. res. 6.*

77 Impedientes officium S. Inquisitionis sunt de fide suspecti, non tantum si id faciant ex odio fidei, sed etiam ex amore consanguinitatis, amicitia, pretio, &c. abiurant tamen solum de leui, ac mitius puniuntur. *ibid. res. 13.*

78 Transferentes arma, equos, &c. ad infideles, si sint viles personarum, fustibus caduntur; si autem, exilio & pecuniâ, in eâ quantitate quâ equi armaque valebant, & illa insuper confiscantur, aut si transmissa erant, pecunia duplicatur. Et hæc quidem si ea transmiserint solius lacri causâ: nam si auxiliij causâ; tamquam cum fautoribus est agendum. *ibid. res. 19.*

79 Iudæi & Mauri delinquentes con-

tra ea quæ sunt ipsorum, & nostræ fidei communia, puniuntur ab Inquisit. pro qualitate delicti. Idemque est si Iudæi transeant ad Saracenos, tunc enim deficiunt à multis veteris legis, quæ fidei nostræ communia sunt. *ibid. ref. 2.*

80. In maleficio, & sortilegio non datur paruitas materiæ cum omnis inuocatio dæmonis sit grauis in re quacumque. *Less. & alij 5. p. 5. tr. 5. ref. 29.*

Quod si sortilegia sapiant hæresim, torquentur de intentione, & quamuis negent, abiurant de vehementi: & si laici sint, & ignobiles, plerumque traduntur triribus. Inuocatio dæmonis ad tentandam alterius pudicitiam, est sortilegium hæreticale. Item si quis in sortilegio utitur hostiâ super quam Missam celebrauit, etsi illam non consecrauit. Qui autem in eo abusus fuit SS. Eucharistiæ Sacram. tradendus est Curie seculari. Vti & quando etiam vnicam personam maleficio occidit: si verò citra mortem damnum notabile sit illatum, carceribus mancipandi sunt. *p. 4. tr. 7. ref. 10.*

81. Qui pœnitentiam ab Inquisit. impositam non implet, non vt relapsus, sed vt impœnitens arbitrarie

punitur. Quod si pertinaciter implere recuset, tradendus est Curie seculari. *ibid. ref. 14.*

82 Schismatici sunt tantum suspecti de leui, potest tamen suspicio fieri vehemens ex circumstantiis. Puniuntur priuatione beneficiorum, & inhabilitate ad illa, exilio, carcere, triremibus, & si sint pertinaces, traduntur Curie seculari. *ibid. ref. 29.*

83 Sodomitæ ubi puniuntur ab Inquisit. non sunt cogendi abiurare, sed conuicti, vel confessi traduntur Curie seculari. *ibid. ref. 20.*

84 Testis falsus non punitur pena talionis, nisi quando alter propter tale testimonium fuisset combustus vt hæreticus: quamuis neque tunc id faciendum, nisi consulto Supremo Senatu Inquisit. Si falsus fuit testis pro absolutione rei, agendum cum eo vt cum fauore hæresis. Qui alios ad falsum testimonium induxerunt, eadem penâ, quâ ipsi falsi testes, puniendi sunt. *ibid. ref. 16.*

Vide *Denuntiatio & Testis.*

Interdictum.

Interdictum personale speciale probabiliter ferri potest pro culpa etiam